

Position Paper Wet Toekomst Pensioenen van VDP

Dit paper verwoordt het standpunt van de VDP met betrekking tot de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) die vanaf 1 juli 2023 van kracht zal zijn. Met dit position paper geven wij een uiteenzetting van de kaders waarbinnen het nieuwe pensioencontract volgens VDP vorm gegeven dient te worden. Wij vertrouwen met dit document een onderbouwde discussie met de sociale partners en het bestuur van het pensioenfonds te kunnen voeren.

Op grond van de WTP worden vanaf 1 januari 2027 alleen nog beschikbare premie-regelingen fiscaal gefaciliteerd. Sociale partners en pensioenfondsen dienen vóór 1 januari 2025 een keuze te maken tussen twee pensioencontracten (de Solidaire Premie-regeling of de Flexibele Premiereregeling) en een standpunt te bepalen over te nemen beslissingen die samenhangen met de overgang naar het nieuwe systeem.

VDP wil juist in het voorstuk nadrukkelijk worden betrokken, zodat als daar beslissingen moeten worden genomen, vooraf het belang van de gepensioneerden door ons kan worden ingebracht. En dus niet alleen achteraf te worden geïnformeerd over een genomen besluit.

1. Focus op waarde vaste, reële uitkeringen

De verwachting bij deelnemers en gepensioneerden bij pensioenfondsen is ongewijzigd gebleven: een inflatiebestendig pensioen blijft het uitgangspunt. VDP vindt het belangrijk dat het inflatierisico onderkend wordt en is van mening dat het fonds in de toekomst de focus moet houden op reële pensioenbedragen. Hoewel we ons ervan bewust zijn dat een *zekerheid* op waarde vaste uitkeringen niet altijd mogelijk is, zal de inzet van de VDP toch vooral gericht zijn op het waarde vast houden (koopkrachtbehoud) van de pensioenen.

2. Indexatie in de periode tot aan overgang naar W.T.P.

Tot aan het moment van overgang geldt het huidige pensioencontract met bijbehorende reglement van PDN. VDP is van mening, dat gedurende deze periode gestreefd dient te worden naar maximale indexatie voor alle deelnemers. De eventueel te geven indexatie dient evenwichtig over alle deelnemers (actieven, slapers en gepensioneerden) te worden toegekend. Voor VDP is een indexatie evenwichtig als, in overeenstemming met het huidige pensioenreglement van PDN, de gegeven indexatie NIET leidt tot een relatieve vergroting van de indexatie-achterstand van een bepaalde groep in vergelijking met een andere groepering. Gedeeltelijk herstel van de indexatie-achterstand dient conform de huidige reglementen in (procentueel) gelijke mate voor alle deelnemers te worden gedaan.

Indien het PDN bestuur besluit om discretionair een extra indexatie toe te kennen, dan moet deze eveneens in (procentueel) gelijke mate voor alle deelnemers worden toegekend.

3. Volgorde toekenning vermogensbestanddelen

De VDP wenst dat er tot aan het moment van invaren maximaal wordt geïndexeerd binnen de kaders als afgesproken met de Sociale Partners. Hiervan kan alleen worden afgeweken indien er vooraf een beargumenteerde en gekwantificeerde toelichting beschikbaar is, die ook door Sociale Partners wordt geaccordeerd. Het zou verhelderend zijn wanneer vooraf duidelijk is welke dekkingsgraad ten tijde van het invaren noodzakelijk wordt geacht.

Bij het invaren dient eerst de balans te worden opgemaakt van de bestaande rechten van alle deelnemers en deze om te zetten naar het nieuwe stelsel.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat daarna een overschot resteert in het pensioenfonds. VDP is van mening dat bij de aanwending van de resterende buffers prioriteit moet worden gegeven aan het compenseren van de opgelopen indexatie-achterstand van alle deelnemers. Die achterstand is immers niet vrijblijvend.

Daarna kan een resterend overschot worden gebruikt voor de solidariteitsbuffer.

Compensatie van specifieke groepen van deelnemers is alleen mogelijk indien aan alle overige deelnemers een gelijkwaardige compensatie wordt toegekend.

4. Risicoprofiel

Bij voorkeur zou PDN meerdere keuzes qua risicoprofiel (laag, hoog, neutraal) moeten aanbieden en toelichten zodat de deelnemers een geïnformeerde keuze kunnen maken m.b.t. het beleggingsbeleid dat het beste past bij hun risicopreferentie. Naar de mening van de VDP is een gelijke fluctuatie van de uitkeringen, welke als basis (zie herstelplan) heeft gediend voor de huidige regelingen, gewenst uitgangspunt. Met gelijke fluctuatie bedoelt de VDP dat er geen verschil in fluctuatie is tussen de verschillende leeftijdscohorten.

5. Eenvoud en transparantie

Het nieuwe pensioencontract dient begrijpelijk en uitlegbaar te zijn. Het dient steeds duidelijk te zijn wanneer men een verhoging (of verlaging) van de uitkering kan verwachten en hoe die verhoging (of verlaging) tot stand is gekomen, resp. is opgebouwd. Per deelnemer dient inzicht gegeven te worden in de gevolgen van het nieuwe contract ten opzichte van de bestaande pensioenregeling. Dat dient op een verantwoorde manier te gebeuren.

Maar er dient ook rekening te worden gehouden met de gevolgen voor de eerstkomende jaren na de transitie. Een 2- tot 5-jarige prognose hoort daar onderdeel van uit te maken. Met die berekeningen kan aangetoond worden of de overgang naar de nieuwe pensioenregeling meer of minder gunstig of neutraal uitvalt voor een deelnemer, rekening houdende met de mate van risico's vóór en ná overgang.

6. Doorsneepremie

Eventuele compensatie voor het afschaffen van de doorsneepremie systematiek kan volgens de VDP niet worden gedaan uit het vermogen van het pensioenfonds. Voor ons moet deze gevonden worden in de arbeidsvoorwaardelijke ruimte; het betreft hier immers alleen de actieven >45 jaar. VDP is van mening dat nieuw op te bouwen rechten NIET gefinancierd mogen worden uit vermogen van reeds opgebouwde rechten en zeker niet ten koste van gepensioneerden. Bovendien zal de toepassing van de nieuwe premie leiden tot een lagere premie last voor werkgevers. Daarbij zou zeker ook moeten worden meegewogen dat de te lage premieafdracht in het verleden moet worden gebruikt ter compensatie van de afschaffing van de doorsneepremie.

7. Nabestaandenpensioen en Lang Leven risico

Een goede regeling voor het nabestaandenpensioen is een belangrijke voorwaarde voor de VDP. Hetzelfde geldt voor het zgn. macro lang leven risico. Dat is het risico dat mensen langer leven dan vooraf verwacht op grond waarvan het beschikbare pensioengeld over een langere periode moet worden uitbetaald en daardoor per jaar (behoorlijk) lager kan uitpakken. Dit risico moet gezamenlijk worden afgedekt zodat deelnemers daar op individueel niveau geen gevolgen van ondervinden. Wij gaan uit van een regeling materieel gelijk aan het huidige stelsel.

8. Evenwichtige transitie

Al of niet invaren, ofwel het overdragen van alle opgebouwde aanspraken in het oude stelsel naar het nieuwe stelsel (of daarvan afzien), is ook onderdeel van het transitieplan. Ten behoeve van het invaren dient de standaardmethode te worden gebruikt. Hier mag alleen gemotiveerd van worden afgeweken (en gekozen worden voor de zgn. VBA-methode). Indien niet wettelijk voorgeschreven gaat de voorkeur van VDP uit naar hanteren van de beleidsdekkingsgraad van het laatste jaar voor invaren met een evenwichtige rente i.p.v. standen ultimo jaar

9. Evenwichtig in transitie en beleggen

VDP is van mening dat bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel de verschillende leeftijdscohorten in gelijke mate moeten delen in de lusten en lasten. VDP vindt het acceptabel dat gepensioneerden nog een bepaalde mate van renterisico en beleggingsrisico lopen, voor zover dit past binnen de macrodoelstelling “waardevast pensioen zonder grote volatiliteit”.

VDP is van mening dat solidariteit op bepaalde onderdelen zeker toegevoegde waarde heeft. Die solidariteit in het dragen van bepaalde risico's kan worden vormgegeven door het creëren van beheersbare en beperkte buffers. In het kader van kostenefficiëntie lijkt het VDP wenselijk om na pensionering een collectief belegd vermogen aan te houden in plaats van individuele beleggingsspotten.

10. Contractkeuze

VDP heeft de voorkeur voor een Flexibel contract met een collectieve uitkeringsfase met een solidariteitsreserve en risicodelingsreserve waarin evt. indexaties cq. kortingen voor alle deelnemers in % gelijk zijn.

Risico's (ook beleggingsrisico's) worden collectief gedragen.

Hierbij worden "koude" (extern opgelegde) solidariteitsregelingen tussen actieven en gepensioneerden voorkomen en alleen gezamenlijke risico's gedeeld.

11. Gesloten fonds

Een van de mogelijkheden na transitie is verder te gaan met een gesloten fonds. Dat betekent dat geen premie meer wordt ingelegd en dat geen nieuwe toetredingen kunnen plaatsvinden. Het huidig financieel toetsingskader blijft van toepassing. Ook lijkt bij een afdoende stand van de dekkingsgraad de verwachting gerechtvaardigd dat binnen een gesloten fonds koopkrachtbehoud goed te realiseren is. Veel is daarbij afhankelijk van de startwaarde van het fonds. VDP vindt de optie belangrijk genoeg om nader te onderzoeken, aangezien er bij PDN diverse pensioenregelingen/uitkeringen zijn, waarvan de voormalige werkgever niet meer bestaat en onduidelijk is of DSM de voorwerkgever is. Dat vraagt om nader onderzoek en onder meer om het doorrekenen van de diverse mogelijkheden.

12. Governance

VDP pleit er voor om de governance in de pensioenorganen beter af te stemmen op het 'grijze karakter' van het fonds. Zeker in geval wordt gekozen voor buffers die een aanzienlijke intergenerationele kapitaalsverschuiving kunnen faciliteren acht VDP het van groot belang dat gepensioneerden invloed op de besluitvorming krijgen die recht doet aan hun getalsmatige positie.

VDP heeft de voorkeur voor een onafhankelijk voorzitter in de nieuwe samenstelling.